

Capitulum.

ecclie dicēda et pferēda sūt: scz vt ibidē tactū
est si qd̄ hēat affectū ad aliq̄ alia dicēda. dicat
in corde p cogitationē et deuotā meditationē
sic ei et talis pmixtio īruptio et discōueniatio
vitabif et affect⁹ desiderio suo nō frustrabif.

Art. vi **Quātā pte subdiuidens intentionis qz ac rationis illorū que in ea dicunt explanans.**

prima fit accerti **Antiphonā postcomū**
Quinta bñificij cōmēoratio nionē que cū quadā le
ps subdi secunda reddit⁹ pro ticia cantur.
uīditur īpercepto beneficio orationem sacerdotis
tres pti- gratiarum actio que complenda dicit⁹.
culas. **In Tertio pcludit totius missē cōsummatiō ḡ hec**
Ite missa est gratias **Deo**
Bñdicam⁹ Abi chor⁹ agēs Rn. gratias
verba domino vel mſter **Defunctis amē**
Requiescant in pace. requiem optans.

Capitulum. x. de ratione et sū-

gnificatione eorum que in missa et circa eam
agunt cū breui epilogō et cōclusione toti⁹ ope
ris. x. articulos cōprehendens.

Art. i **Enumerās ea q̄ in missa et circa ipsam agūt**

i.	Lotio
ii.	Liturificatio
iii.	Altaris osculatio.
iv.	Sacerdotalis versio et
v.	populi p enī salutatio.
vi.	Gesu's variatio
vii.	Multiplex per cruces
viii.	Signatio
vii.	Hostie fractio.

In missa precipue so-
lenni atq̄ circa eā v-
decē gñalia princi vi-
paliter occurrunt p-
egenda.

48

(37)

Decimus

- viii **P**artis hostie i calice missio
ix **O**sculi pacis traditio
x **A**nini nō cōsecrati sumptio.

Art. ii **E**xponēs rationē atq; significationē p̄cipa-
lis qd circa missā et in ipsa occurrit pagēdū.

**Lotio manū ad
ente missam fit**

- i **T**ractādū reuerenter ip̄y sa-
cramētū p̄ciosa ei tractare si
p̄sueverūt hoies nisi manib;
prius lotis. **A**nī indecens esset
qd ad tam p̄ciosum et tam no-
bile sacramētū tractandū qd
accederet manibus que de fa-
cili inquinantur illotis
- ii **I**ncitādū celebratē ad deuo-
tionē et internā purificationē
quām intendere debet.
- iii **I**nsignādū qd oblatur et p̄se-
cratur hostia lacrimis cōpū-
ctionis lauare dʒ̄pus p̄sciam
- iv **S**ignificādū illā interiorem
mūdificationē. **A**nī sacer dyp-

nisius dicit qd extremitatū ablutio significat ablutionem
et iā a minimis p̄cis: hoc nā qd etiā representat ab-
lutio sacerdotum in veteri testamento.

Ante oblationē iam offerri et cōse crari debet.
vel consecrationē Deuotionē et puritatē incitādū
ad ampliorem.

**Lotio di-
gitorum in
missā fiet**

Emūdationē a p̄cis significā-
dū sacri reuerentia ne possit
saci cōtractū digitis non ablu-
tis statim alia nō sacra tāgā
p̄iculi cautela vt si aliqd delud-

Most sacra
mēti sūptio
nē ppter

Arti.iii. **R**ationē et significacionē secundi principalis
quod circa missam et in ea agitur declaran.

Sacramēti reuerētiaz. i. per thuris bo-
num odorē expellatur si qd mali odoris
ibi fuerit quod horrōre puocare posset
Dabolice malignitatis repulsam ne vi
delicet ille malign⁹ aliquid cōtra sacri-
ficiū vel celebrantem machinari vñ fa-
cere possit.

Luiusmodi enim fumo omne genus de-
moniorum exturitur.

Envoctionē et orationem celebrat̄is ac
assistentiū significandū que p ipsos ad
Deum dirigitur.

Effectum gratie representandū que si-
cut bono odore xp̄s repletus fuit.

Explicans rationem et significaciones
tertiū principalis quod circa missaz et in
ipsa agitur.

Sacramento consecrandi tractandi et
lumenādi reuerentiam.

Celebrantis amore ergo xp̄m excitab-
dum ad dilectionem inter sponsum ec-
clesie m sponsam representandam.

Notestabile iudei pitoris osculatiōez

Capitulum.

Specieb⁹ sa t̄mētib⁹ remāsit ad
herēs digitis p ablutionē tollat

Mūditie retinentiam. Si enī hec
alutiovt sacerdos qui per sacramē
mēti perceptionez presumit ut esse
mundatus post celebrationē mun-
diciam retineat et a recidua in qui-
natione sibi caueat.

49
(38)

decimum.

Significandum p̄tēr̄t̄m quo ad osculatioñē quē e
fit post sacra mēti elevationem cum dicitur

Et hac altaris participationē. &c.

Ar. l*iiii* Quarti principalis quod in ipsa agit ratio
ne significationē q̄z exponens.

Versio quintuplex quintuplicem manifesta-

Sacer- tione xp̄i i die resurrectiōis sue facta rep̄itat
dotis ad **Septē** vicib⁹ qnque s̄ videlz cū se
populū **salatatio** dicit ad populū ⁊ bis cū se nō x̄tie
que fit vt cū dicit i p̄fatiōe **H̄is vobiscū**
Et post hostie fractionē Pax dñe
sit semper vobiscū septiformē sp̄i
ritu sancti gratiam significat.

Ar. v Explanans rationē ac significationē quā
ti principalis quod in missa agitur.

Brachiorum extensio.

Extentionem bra-

chior⁹ xp̄i in cruce

iij Eleuatio qui signat

Directionem ora-

tionis ad deum.

ij Coniunctio

Coniunctionē cordis

Gestus manus

cum ore oris cum

principa

opere fidei cū op̄is

lis varia

bus caritatis.

tio ē sex. iiij. duplex

Crucifixionez siue

Digitox. s. polli

affixioez xp̄i i cru.

tis cā indice

Drop⁹ sacmēti re

pulatio q̄ sit in

uerētiā ⁊ piezi cau-

tellā ne si aliq̄ p̄t̄

cula digitis adhes-

serit disperdatur.

Id significādū co-

plationē capit̄ sc̄

Capitulum.

**Representandū humilitates et
obedientiam christi ex quibus**

**vi Corporis sc̄i passionē suscepit.
natio q̄ sit ad Inctiandū celeb:atē et astātes
Arti. vii Rationē et significationē declarans sexti pri-
cipalis nulla igitur.**

**Multiplex signatio per cruces fit ad rep̄tandum mo-
dum et ordinem dominice passionis. At q̄ illa passio q̄
busdem gradibus fuit peracta. Quedam ei passio g-
tes crucifixionem precesserunt: et quedam in cruce cōsum-
mate sunt. Ideo etiam q̄dam cruces sunt ad repre-
sentandū ea que passus est dñs ante crucifixionem ut ille q̄
fiant an crucifixionem. Quedaz vero sunt ad repre-
sentandū ea que in cruce vel post crucem facta sunt sicut
ille fiant post consecrationem.**

**Hec dona   Traditionē
Triplici   Hec munera   xpi facta za
illis verbis   Hec sc̄a sa. ad re   deo pfi iu-
Cruce   Benedictam   phtandū: da iudeis.
li   Triplici   Benedictam   Traditionē
sub illis verbis   Ascriptam   perfectā asa
Ratam   cerdotibus.
scribis phari-
seisv̄l vēdi-
tiōis p̄ciū sc̄z
xxx. denarioz**

**Perficit Abi addis du Corp⁹ ad rep̄i Judā venditorē
autē ista plex crux sub tandem
signatio per illis verbis Sauguis xpm venditum
g. vices**

**Unica in   Corporis   Benedixit
iii Cruci p̄seratōe Sauguis sub flo xbo bñdivis**

- 50
(39)
- decimum**
Ad resignationē positionē Christi **Panis**
tandem institutionem sub specie **Anini**
vel passionem. **Corpo**
Christi in Anima **Hostiam purā**
V **Cruce quā triplici Hostia sanctā** **Ad repūndum**
sub illis & bis hostiā in acutatā qnq̄ plegas
Panē sanctū. v.e. sic vulnera qnq̄
Calicis sa. ppe. pncipalia corporis Christi. **Corpus**
vi **Tripli sub illis verbis** **Et sanguis sup.**
Cū benedictione.
Corporis Christi expiacionē
Sanguinis effusionem
Passionis fructum **Sanctificas**
vii **Tripli sub illis verbis** **Quiificas**
Ad repitandum **Persecutoribus**
triplice Christi orō **Liberatione a morte**
nē ē cruce. l. p. **Adeptione gloriose**
viii **Cruce triplici per ipsū** **Ad repitandum tres ho-**
sub illis verbis et cū ipso ras qb' Christus pependit
et ē ipso cruce qz ab hora sexta
vsg ad nonam.
ix **Duplici sub** **Deo patri omnipotenti**
illis & bis re **In unitate spissanti.** **Ad se-**
presentandum **parationē ales a corpore**
Tripli sub illis & bis **Par domini** **Ad repitādā Christi**
sit semp resurrectionē tertia
vobiscm. die factam.
X. viii **Exponēs rōnē ac significacionē septimi pnci**

Capl. m.

Obseruādū formā quā x̄hs cīrca cōfectionē hui⁹ sacramēti te
nuit ipse panem fregit.

Hostie fra
ctio fit ad
rep̄fandū

Passionē x̄pi in qua corpus
eius vulnerationib⁹ fractum
sive diuīsum fuit.

Divisioñez corporis x̄pi mystici
et scđm diuersos status eius.

Vrti. ix. **R**ez & significationē octauī p̄cipialis decla
Circa missiōnē p̄tis hostie l calicez. (rantur
aduertendū q̄ hostia frāḡit p̄to in Jh ekna
duas medietates ad designādū dupli gloria
cā statū p̄destinatō. s. eoz q̄ sūt In tpali mi
sta nā q̄ medietas q̄ ex manu dexterā ff seria
patenā induisa collocaf signat p̄destiatos q̄ saz
adepti sūt beatitudinē q̄ per dexterā intelligitur

Mis vero medi
as qui in sinistra
cōtineſ diuidit
in duas partes
quarum

Ana meditati sup patenā colloco
ris coniūḡif & signat illos qui sūt
in purgatorio q̄ quidē l̄z b̄titudi
nez nōdū hēcant sūt tñ certi de ea.
Altera que post hanc diuisionez
in dexterā tenet mittit in calicē:
et significat p̄destinatos adhuc in
hoc seculo viuētes q̄ q̄uis de b̄tū
tudie habēda certi nō sūt illā tñ
xtute passiōis & sāguis x̄pi cōse
quenq̄. sed per multas tribula
tiones q̄ per calicē significat.

Vdt. x. **A**ssignās rōnē & significationē noni p̄cipialis
Postq̄ facerdos dixit lagn⁹ dei: re osculaſ libri
vel altare vel aliud scđp̄suetudinē loci. Et deis
mīstrū v̄l̄ imaginē v̄l̄ tabluā p̄ cīndē sibi porrectā
q̄ v̄teri exhibet astatib⁹ osculāda. **N**olo ideovs

Decimum.

celebrās nō solū cū deo pacē s̄z cū primo se habere p̄d
restes. Sc̄do ideo vt alijs osculātes p̄fiteātur se esse, cons
tūctos in r̄nitate fidei p̄ xp̄m in ara crucis immolatū
Br. xi. Rōnē ac significationē dicimī p̄ncipalīs expos
nēs. Post cōlōnē z calicis ac dīgitōr̄ cū vīno ablūtiō
nē sumit̄ illud vīnū. **Primo** ideo vt reliquie specierū sa
crāmētaliū si in ore remāserint cū illo trāsglutiāntur.

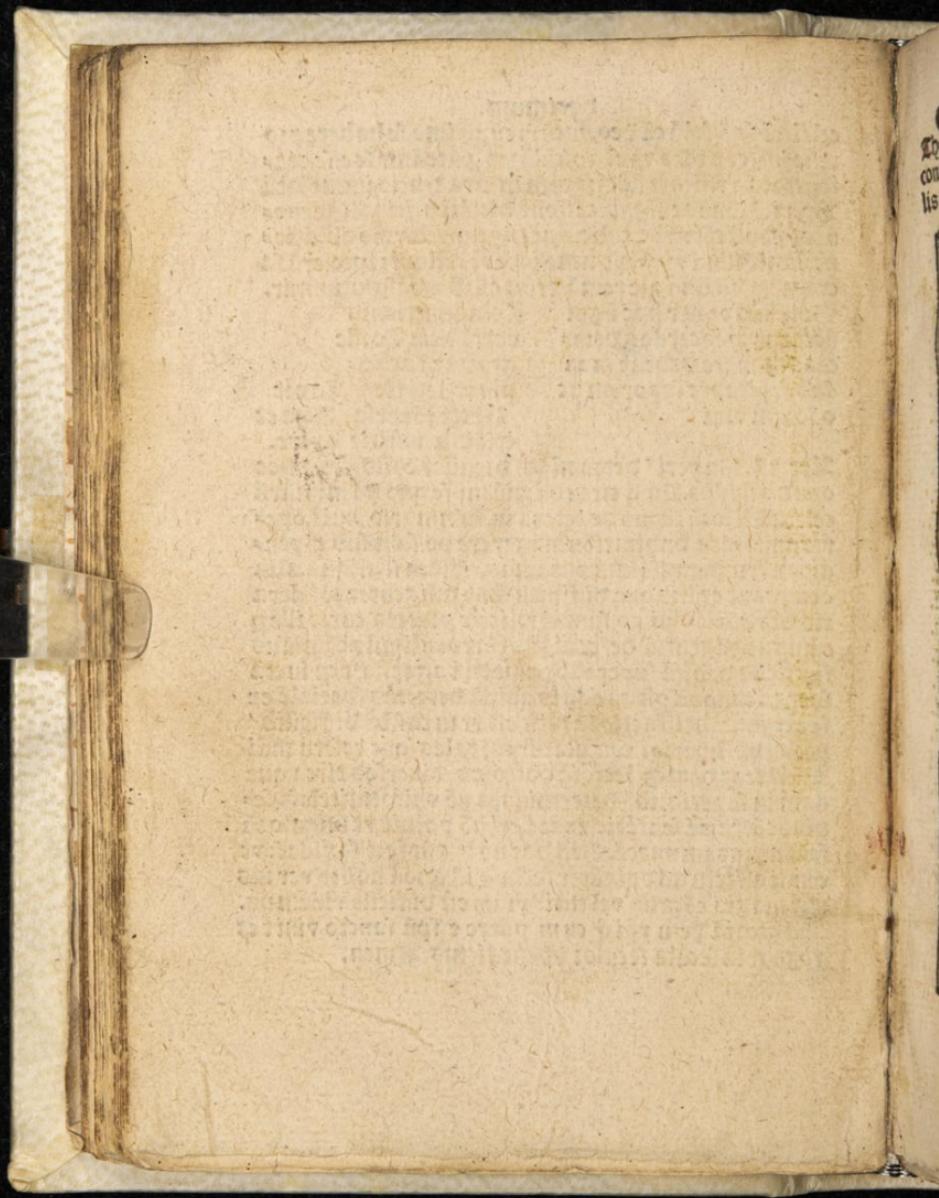
Secundo vt per hoc signi
ficiantur q̄ sacerdos dein
teps manere debeat, mun
dus et seruare saporem ac
odorem vīni

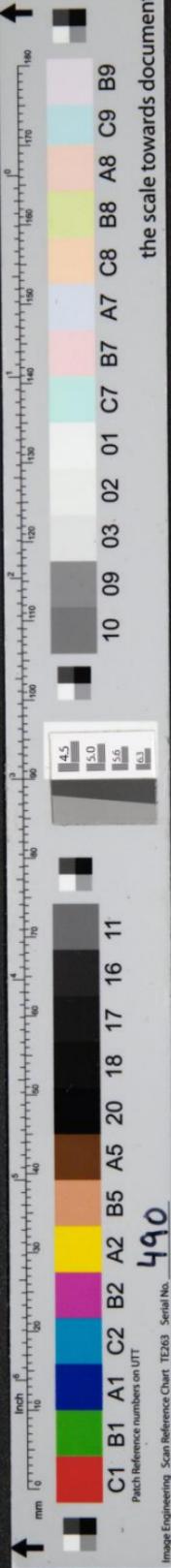
Compunctionis
et tristitie Corde
gratiarū actio
nis et leti tie **In ore**
Recte cōuersa **Vita et**
cōfōis z iustitie opere.

Art. xij. Superi^r determinata b̄reuiier epilogās z hoc
opus cludēs. Ea q̄ circa officiū misse quo ad ministriū
celeb̄ādi locū tēpus ac cetera in summario hui^r ope
ris annotata dubitationē ingerere possunt sub cōpen
dio sufficiēter resoluta putamus. Nam si aliqua alia
occurrant ex his que dīfinita sunt diligenter cōsidera
tis de facili solvi posunt. Sollicitate preterea curet ille p
euīus negligentiā defectus aut erro: aliquis cōmissus
fuerit vt debitā super illo penitētiā agat. Et q̄ iuxta
sacror̄ canonū cōstitutiones quidā defectus specialē ex
se exigunt satisfactionē tutū est vt in casib^r difficilib^r
prelatus superior consulatur cui tales sunt reseruandā
Nō lateat deniq̄ lectorē doctores diuersos circa que
dam in superiorib^r determinata nō vñiformiter: s̄z sea
pius cōtrarie sentētie vnde fieri nō potuit vt singulorū
sententias imitaret̄. Sed hoc nobis sufficiēte videat: vt
omni affectu ad opināter secluso id quod nobis ver ius
aut magis cōgruū vel tuti^r visu^r est difficile videmus.
Ad gloriā Iesu xp̄i q̄ cum patre z spū sancto viuit et
regnat in secula seculor̄ ubenedictus. **Amen.**

51

(40)

the scale towards document

se habere pro
tur se esse, con-
cis immolati
icipalis expos-
vino ablutionis
ue specierū sa-
āglutiantur.
tionis
Lorde
actio-
tie **In ore**
uersa **Vita et**
ustitie opere.
epilogas et hoc
uo ad ministriū
ario hui⁹ opera
unt sub cōpen-
si aliqua alia
center cōsidera
era curet ille p
iquis cōmissus
t. **E**t q̄ iurta
tus specialē ex
sib⁹ difficultib⁹
unt reseruandā
erlos circa que
formiter: s̄z sea
nit vt singulo rū
fecisse videt: vt
d nobis ver ius
fīcile videm us.
sancto viuit et
Imen.

51
(40)